

Handläggare
Helene Lindman
Telefon: 08-508 288 56
helene.lindman@stockholm.se**Till**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2024-04-16, p. 9

Betänkande Livsmedelsberedskap för en ny tid (SOU 2024:8)

Remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2024/253

Förvaltningens förslag till beslut

- Godkänna detta tjänsteutlåtande som svar på kommunstyrelsens remiss.
- Justera beslutet omedelbart

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har översänt en remiss från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet om "Livsmedelsberedskap för en ny tid" till bland annat miljö- och hälsoskyddsnämnden för yttrande.

Målet för livsmedelsberedskapen är att säkerställa att befolkningen i landet över tid har tillgång till nödvändiga livsmedel vid en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i livsmedelsförsörjningen. Betänkande innehåller förslag om en utvecklad inriktning för nationella livsmedelsberedskapen och förslag för att stärka den.

Utredningen föreslår att kommuner får ett lagstadgat ansvar för vissa uppgifter inom livsmedelsberedskapen. I den nya lagen om livsmedelsberedskap åläggs kommunerna att analysera de behov som kan uppstå för befolkningen i kommunen vid en allvarlig störning i livsmedelsförsörjningen. Kommuner ska också planera för lokal livsmedelsdistribution. Vid en allvarlig störning i livsmedelsförsörjningen eller en överhängande risk för en sådan störning ska kommunen enligt förslaget utifrån sina förutsättningar vidta lämpliga åtgärder för att upprätthålla tillgången till nödvändiga livsmedel för befolkningen i kommunen.

Förvaltningen bedömer att utredningen är gedigen och förslaget innebär utökad ansvar för kommunerna. Miljöförvaltningen instämmer i huvudsak med utredarens förslag och kan konstatera att

förslagen inte medför någon större påverkan på nämndens möjlighet att utföra sitt uppdrag. Förslaget bedöms medföra vissa utökade arbetsuppgifter när det gäller tillsyn av nya anläggningar enligt livsmedelslagen och miljöbalken, men denna arbetsbörda bedöms som liten.

Bakgrund

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet har fått i uppdrag av regeringen att tillsätta en utredning som ska föreslå en utvecklad inriktning för livsmedelsberedskapen inklusive styrmedel för näringslivets medverkan. Förslaget kan läsas på Regeringens hemsida: [Livsmedelsberedskap för en ny tid - Regeringen.se](https://www.regeringen.se/om-regeringen/2024/04/livsmedelsberedskap-for-en-ny-tid/)

Betänkandets förslag syftar till att säkerställa att befolkningen i landet över tid har tillgång till nödvändiga livsmedel vid en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i livsmedelsförsörjningen. Förslagen ska bidra till att stärka försörjningsförmågan för samhället i fredstida krissituationer, höjd beredskap och då ytterst krig. Betänkande innehåller förslag om en utvecklad inriktning för nationella livsmedelsberedskapen och förslag för att stärka den. Förslagen bedöms stimulera en stärkt livsmedelsberedskap för statliga myndigheter, kommuner, regioner och näringslivet. Den nya lagen om livsmedelsberedskap föreslås träda i kraft den 1 januari 2025.

Ärendet

Kommunstyrelsen har översänt remiss från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet om "Livsmedelsberedskap för en ny tid" till bland annat Miljö- och hälsoskyddsämnden. Svar önskas senast 2024-04-25.

Mål för livsmedelsberedskapen

Utredningen föreslår en förnyad livsmedelsberedskap som bygger på dagens förutsättningar och som kan möta de nya utmaningarna som samhället står inför. Det säkerhetspolitiska läget har försämrats i Sverige och världen vilket kan orsaka allvarliga störningar inom livsmedelsförsörjningen. Livsmedelsberedskapen ska dock inte begränsas till en situation med höjd beredskap, andra krissituationer som kan få allvarliga konsekvenser är exempelvis effekter av klimatförändringarna, smittsamma sjukdomar och radioaktiva utsläpp.

Betänkandets förslag syftar till att säkerställa att befolkningen i landet över tid har tillgång till nödvändiga livsmedel vid en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i livsmedelsförsörjningen.

Nya uppgifter för kommunerna

I den nya lagen om livsmedelsberedskap åläggs kommunerna att analysera de behov som kan uppstå för befolkningen i kommunen vid en allvarlig störning i livsmedelsförsörjningen. Kommuner ska också planera för lokal livsmedelsdistribution i samverkan med lokala aktörer. Vid en allvarlig störning i livsmedelsförsörjningen eller en överhängande risk för en sådan störning ska kommunen enligt förslaget utifrån sina förutsättningar vidta lämpliga åtgärder för att upprätthålla tillgången till nödvändiga livsmedel för befolkningen i kommunen. Staten, regioner och kommuner bör även bedriva ett systematiskt arbete i syfte att upprätthålla måltidsverksamheter under allvarliga störningar i livsmedelsförsörjningen. Utredningen föreslår att Livsmedelsverket får uppgiften att leda omställningen samt ge vägledning och följa upp kommunernas arbete med livsmedelsberedskap.

Konsekvensbeskrivning

Den nya regleringen om kommuners ansvar för livsmedelsberedskap får konsekvenser för landets kommuner i form av nya uppgifter. Förslaget innebär också en inskränkning av den kommunala självstyrelsen. Utredningen bedömer att den begränsade inskränkningen av den kommunala självstyrelsen som förslaget innebär är motiverad för att man anser att det är viktigt för befolkningen att ansvaret för den lokala livsmedelsberedskapen preciseras och lagfästs för kommunerna.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen livsmedelskontrollen vid miljöförvaltningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen bedömer att utredningen är gedigen. Förslaget innebär utökat ansvar för kommunerna, men miljöförvaltningen kan konstatera att förslagen inte medför någon större påverkan på miljö- och hälsoskyddsnämndens möjlighet att utföra sitt uppdrag. Förslaget bedöms medföra vissa utökade arbetsuppgifter när det gäller tillsyn av nya anläggningar enligt livsmedelslagen och miljöbalken, men denna arbetsbörda bedöms som liten.

Förvaltningen instämmer i utredningens förslag att Livsmedelsverket får uppgiften att leda omställningen inom livsmedelsberedskapen samt att ansvara för vägledning och uppföljning av kommunernas arbete.

Dessutom anser förvaltningen att framtida investeringsstöd för reservkraft av butiker och lager ska ligga i linje med klimatmålen och därmed bidra till ett minskat beroende av fossila drivmedel och en mer resilient livsmedelsberedskap som är mindre beroende av importerade insatsmedel.

Anna Hadenius
Förvaltningschef
Miljöförvaltningen

Daniel Persson
Avdelningschef
Miljöförvaltningen

Bilagor

1. Remiss - Betänkande Livsmedelsberedskap för en ny tid (SOU 2024:8) (1524469)
2. Rättelse – Betänkande Livsmedelsberedskap för en ny tid (SOU 2024:8) (1524469)